

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre 3 írt, félévre 1 írt 50 kr., egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámciók Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felölős szerkesztő: **Dr. KHÁL ELEK.**
Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasdobs petisora egyszeri hirdetésnél 10 kr., többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petisora 25 kr.

Vasutunk közigazgatási bejárása.

Az alsó lendva—muraszombat—regedei vasutvonal jelentős lépéssel közeledett a megvalósuláshoz. F. hó 13-án kezdődött meg Alsó-Lendván és f. hó 16-án fejeződött be a határszélen a vasut közigazgatási bejárása, a mely az építési engedélyezett megelőző eljárás befejeztét jelenti. A bejárásban részt vettek: a m. kir. kereskedelmi miniszterium részéről: Heim Sándor min. oszt. tanácsos, a bizottság elnöke, a m. kir. földmívelési miniszterium részéről: Balogh Sándor min. tanácsos, a cs. és kir. közös hadügyminiszterium részéről Mitschka Emil cs. és kir. százados; a m. kir. államvasutak részéről Pauer János felügyelő, Házmán Kornél felügyelő, Góttmann János főellenőr, Dömötör János ellenőr; Zalavármegye törvényhatósága részéről Szmodis Viktor az alsó-lendvai járás főszolgabírája és Veisz Ignác kir. mérnök; Vasvármegye törvényhatósága részéről: Zoltán Győző kir. főmérnök, a szombathely államépítészeti hivatal főnöke, Nagy Jenő megyei tisztii főügyész és Pollák Pongrácz járásunk főszolgabírája; az engedélyes Dr. Gosztonyi Mihály egyetemi tanár, budapesti ügyvéd és a vállalat részéről Horschitz Frigyes vállalkozó mérnök ugy Baján János tervező mérnök. Résztvettek ezenkívül még gróf

Szapáry László fiúmei kormányzó és gróf Batthyányi Zsigmond valamint az érdekelt községek megbízottai és számos érdekelt kisebb birtokos.

Muraszombat város képviselőtöbbségében a városi képviselő testület f. hó 13-án hozott határozata alapján megjelentek: Sömen János városbíró, Dr. Czipott Zoltán, Dr. Geiger Vilmos, Faschinger Győző, Meixner Mátyás, Metzker Mátyás és Bács János képv. testületi tagok.

A közigazgatási bejárás nem egyéb mint az általános műszaki, tervek megvizsgálása, nemcsak a közérdek, de főleg az érdekelt községek és magánosok jogainak megóvása végett. Különös fontossággal bírnak a szempontból a vasut vonal irányának, az állomásoknak, az állomásokhoz vezető utaknak, a köz- és magánutakon az építés miatt szükségesé vált átalakításoknak, az átjárók, hidak, alagutak és egyéb műtárgyak helyének meghatározása és egyezés létrehozása az érdekelt részéről az utak és műtárgyak költségeihez való hozzájárulás arányára nézve.

A vonal iránya, kivéven a batthyányfalvai határban elfogadott csekélyebb változtatást, teljesen a műszaki tervek alapján nyert megállapítást.

Az állomások közül Alsó-Lendva a Dunántuli H. É. Vasutak állomásával közös lesz. Ezenkívül Tüskeszér, Fehértony (Bellatinz új magyar neve, melyhez gratulálunk derék zalai szomszédainknak), Muraszombat és Ferenczfalva. Birószék, Murapetrócz, Kőhida, Véghely és Széchenyfalva érdekelt községek részéről kérelmezett rakodó határállomás kérdése még nem nyert végleges megoldást. Ez állomás létesítése gabonakivitelünk szempontjából felette fontos. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a magyar gabona a terménypiacokon métermázsánként 20 krral drágábban kel el. Gazdáink, kik eddig Regedébe vitték terményeiket eladás végett s bizonyára oda lennének kénytelenek vinni, ha nem kapnának a magyar határon rakodó állomást, e métermázsánkénti 20 krt továbbra is elveszitenék, mert a Regedében feladott buza a forgalomban ezentul is mint stájer buza szerepel. Már pedig csak a 20 krok tekintetét arra, hogy a járás legtermékenyebb határu községeinek kivételéről van szó, közgazdaságilag tetemes veszteséget jelentenének e vidékre, a 20 kroknak gazdáink zsebében maradása pedig a közjóltre nézve felette előnyös. Ezek miatt örömmel kell üdvözlőnk járásunk főszolgabírájának e határállomás létesítése érdekében kifejtett buzgó közreműködését.

A „Muraszombat és Vidéke“ tárczája.

A püspök naplója.

A „Muraszombat és Vidéke“ eredeti tárczája.

Jáklín László utolsó sajtója volt a nemcs el-fántúli Jáklín családnak, melyből kir. személynökök és generálisok ugyan elvéte, de táblabírák annál gyakrabban kerültek ki. Egyik Jáklín, — Balázs, ha jól emlékezem, — nyitrai püspök volt a mult században. szikár, beteges ember, kit azonban betegsége nem akadályozott meg a legszigorubb önmegtartóztatás követésében. Csak akkor elevenültek meg szenvedő vonásai, midőn nagy ünnepeken elhagyva várpalatját, fellépett székes temploma azószékére és erősen tótos kiejtéssel, de a legszebb nyelvezettel, döngő beszédeiben ostromozta a világiuságát és hirdette a legtisztább hazafiságot oly korban, midőn a hízleges és csuszás-mászás a magyart téspeében tartotta. 1773-ban Boldogasszony napján az egész felsővidék nemessége: a Thurzók, Okolicsányiak, Detrichok, Gaálók, Vinczék, Erdődiek, Pálffyak és számtalan régi, előkelő család tagjai sereglettek össze a nyitrai fellegrádban, hol a püspöki templom vagyon, és szemesítve hallgatták az ősz püspök bátor beszédét. Megdöbben arczajkra kiült a szégyen tüze, kezeik oklre csukódtak

nyugtalanul feszengtek helyeiken, az ódon padok között a hajporos parókájú férfiak és asszonyok egyaránt. Megragadó színekkel esetelte a végromlásához közeledő lengyel nemzet büncit, a romlottságot és pártoskodást, a mely ép az évben még a haldokló ország első felosztásához vezetett, és ezzel kapcsolatban rámutatott arra a lejtőre, melyre a szabadságszerető magyar lépett és a melyen azután még nagyot csuszott később lefelé. Am ezt a hanyatlást, a nemzeti öröknek megjósolt kimerülését az öreg püspök nem érte meg. Nagyasszony-napi beszédebe lehelte egész lelkét és felbuzdulása roskadozó testét felemésztette. Ez a hűres beszéd miként a lenyugvó nap biborfenyű koszorúja övezte körül másnap a haldokló sápadt fejt és visszhangzott az ezernyi-ezer nép szívében, mely kryptájáig kisére az elhunyt főpapot.

A temetés után megjelent a káptalan élén a nagypüspök a lakatlan szobákban, melyek ajtóiról előbb le kellett venni a pecsétet. A magas termek ódon oszlopaikkal csak úgy kongtak az ürességtől. Pazar porupa csak az egyikben volt, a hol vendégeit szokta fogadni az elhunyt püspök. Halál- és dolgozószobája egyszerű, komor ódon butoraival klastromhoz hasonlóvá tette az ország egyik legdusabb jövedelmű főúrnak lakását. A nagy könyvtárszekrény a padozatig ért fel, közepén ülés magasságban széles lecsapó deszka-ajtó, mely keresztben

állt és felül zárodott. Ha ezt kinyitották, készen állt az íróasztal, zöld posztó bevonattal, az írószékők számára kis fülkével és apró titkos fiókkal. Oldalt, alatta és felette őt szárnyas ajtó, belől polczok a könyvek számára vastag fóliánsokkal megtöltve.

Az íróasztal lapja zárva volt, de János, a vén huszár emlékezett rá, hogy a püspök mielőtt lefeküdt volna utolsó útjára, gondolkozva ült az asztal előtt és néhány sor vetett papírra. A nagy-prépost a kulcsot az elhunyt zsebében megtalálta, magához vette és most áhitattal nyitotta fel a szentéletű, a mely a nagy halott magasztos eszméinek születését látta. Csakugyan volt ott valami írás, de nem latin intelem és végrendelet a káptalan tagaíhoz és a szegény új javárá, hanem magyar szövegű levél ívetlen felirással: Szeretett Drága kereszt-Fiam és Eötsém László! Elmondja ebben, hogy nagy jövedelmé dacára semmit sem szerzett, mert minden pénzt könyvekre költötte. Nagybecsű könyvtárát hagyja a nyitrai semináriumnak, csak naplóját hagyja az ő szerelmes, drága László öcsének, mely vastag borkötésben, ezüst kapcsolakkal és lakattal ellátva ott vagyon az alsó szekrényosztályok közül a középsőben, jobbra a legelső könyv, kulcsa pedig őseitől örökölt telefántúli kastélymak kertjében a harmadik díofa alatt kis vasszekrényben van elásva. Ezt a kastélyt és kertét a hozzávaló négyszáz

